

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Илиана Христова Мирчева,

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

относно представените материали по конкурс за заемане на научна длъжност „доцент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Училищна хигиена и здравно образование), обявен за нуждите на Факултета по педагогика при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ в ДВ бр. 103 от 12.12.2023 г.

Основание за представяне на становището: Със заповед РД-38-72/07.02.2024 г. на ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научно жури в конкурса за заемане на научна длъжност „доцент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Училищна хигиена и здравно образование), обявен за нуждите на Факултета по педагогика при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ в ДВ бр. 103 от 12.12.2023 г.

Единствен участник в конкурса е гл. ас. д-р Берджухи Михран Йорданова.

Данни за участника в конкурса: Гл. ас. д-р Берджухи Михран Йорданова е завършила висшето си образование през 2004 г. във Факултета по педагогика, специалност Социални дейности с образователно-квалификационна степен „магистър“. През 2009 г. е получила образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност 05.07.01. Теория на възпитанието и дидактика въз основа на защитена дисертация на тема „Готовността на детето за училище като педагого-психологически проблем“. През 2012 г. д-р Лефтерова е спечелила конкурс за академичната длъжност „главен асистент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Образование на възрастни) във Факултета по педагогика при Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Научно-изследователска дейност: Гл. ас. д-р Йорданова е представила за участие в конкурса 21 публикации – 19 самостоятелни и 2 в съавторство. В тях са включени монография, книга на базата на дисертационния труд, една статия в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация, 3 студии, 14 статии и доклади,

публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране, един университетски учебник. Представените трудове се отнасят към две тематични области: Училищна хигиена и здравно образование и възпитание на децата в предучилищна и училищна възраст и Образователни и възпитателни аспекти на здравословното хранене на децата и учениците. Публикациите пряко кореспондират с профила на конкурса.

За участие в конкурса д-р Йорданова представя хабилитационен труд/ монография на тема „Здравословно хранене на децата в горна училищна възраст (възпитателни и образователни аспекти) с ISSN 978-954-07-5720-9 с научно рецензиране, издание от 2023 г. Трудът е посветен на тема, която е актуална и пряко насочена към темата на обявения конкурс. В книгата е направен задълбочен преглед на особеностите, свързани със здравето, хигиената и развитието на децата в посочената възраст. Проследени са факторите, които оказват влияние върху детското хранене. Анализирани са национални и международни документи, насочени към темата за храненето на учениците. Д-р Йорданова анализира подробно данни от проведено емпирично изследване с ученици от горна училищна възраст, а също и с учители. Въз основа на направения анализ е разработен и представен концептуален модел за здравословно хранене. Представеният труд дава ценни насоки за педагогическата практика по отношение на здравословното хранене, обогатяването на знанията и формирането на умения у учениците за поддържане на здравословен начин на живот.

Представена е и книгата „Здравно възпитание в контекста на социално-поведенческата готовност на детето за училище“, която е написана на базата на защитения дисертационен труд. Тя е пряко свързана с темата на конкурса и обръща внимание на съвременни аспекти на здравното възпитание в предучилищна възраст. В труда са представени експериментални ситуации за поставяне на основите на здравна култура у децата от посочената възраст. Представен е авторски проективен тест за диагностика на социално-поведенческата готовност на детето от предучилищна възраст.

Д-р Йорданова публикува и университетски учебник, който запознава студентите с основните направления на училищната хигиена и свързаните с нея актуални аспекти на здравно възпитание и образование.

В останалите представени трудове е обърнато специално внимание на същността и актуалните проблеми на здравното образование. Направена е характеристика на основните понятия от областта на здравното образование. Представени са възпитателни аспекти на здравословното хранене. Засегнати са образователни аспекти, свързани с нездравословното

хранене на учениците. Проучено е и влиянието на съвременните технологии върху здравето на учениците. Обърнато е внимание на значението на училищната хигиена за физическото развитие, здравето и успеваемостта на учениците. Съществува логична връзка между провежданите теоретични проучвания и емпиричните изследвания на автора.

Гл. ас. д-р Йорданова показва голяма активност като учен и изследовател. Тя участва в 25 национални и международни научни проекта. Взема активно участие в 51 научни конференции (в 38 от тях със секционен доклад).

Приноси:

В своите научни трудове д-р Йорданова откроява значими аспекти по разглежданата проблематика (по профила на обявения конкурс). Тя показва много добра осведоменост по проблема, което и позволява да постави върху солидна основа своите научни изследвания. Въз основа на богата изследователска работа тя разработва концептуален модел за здравословно хранене на учениците, а също и модел на училищно здравно възпитание.

В публикациите подробно е представено и анализирано влиянието на факторите, които оказват въздействие върху физическото и психическото здраве, а също и върху полагането на основите на здравна култура у децата и учениците. Осъществен е и анализ на резултати от изследване на взаимодействието между формалното и неформалното здравно образование.

Проучването на темата за основните акценти на здравното образование и училищната хигиена са разгледани от разнообразни аспекти, като в проведените изследвания са включени лица от различни категории – ученици, учители, студенти. Това дава възможност да се проследят различни гледни точки по поставената проблематика и да се направят задълбочени изводи.

Заклучение:

Въз основа на констатираните научни постижения и академична активност, давам положителна оценка и предлагам на уважаемите членове на научното жури да предложат на Факултетния съвет на Факултета по педагогика при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ на гл. ас.

д-р Берджухи Михран Йорданова да бъде присъдена научната длъжност „доцент“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Училищна хигиена и здравно образование).

28.03.2024 г.

София

Написал становището:

(проф. д-р Илиана Мирчева)